

C/2024/1767

22.3.2024

P9_TA(2023)0328

Regulacja prostytucji w UE – jej skutki transgraniczne oraz wpływ na równouprawnienie płci i prawa kobiet

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2023 r. w sprawie regulacji dotyczących prostytucji w UE: jej skutków transgranicznych oraz wpływu na równouprawnienie płci i prawa kobiet (2022/2139(INI))

(C/2024/1767)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 8 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i zawarte w nim zobowiązanie Unii Europejskiej do wspierania równości mężczyzn i kobiet we wszystkich jej działaniach,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej (zwaną dalej „Kartą”),
- uwzględniając Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej („konwencja stambulska”), zwłaszcza jej art. 1 i 4,
- uwzględniając art. 6 Konwencji z 1979 r. w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW), której celem jest wyeliminowanie wszelkich form handlu kobietami i wykorzystywania kobiet w prostytucji,
- uwzględniając art. 4 i 5 Powszechnej deklaracji praw człowieka z 1948 r.,
- uwzględniając Konwencję ONZ z 1949 r. w sprawie zwalczania handlu ludźmi i eksploatacji prostytucji,
- uwzględniając Protokół o zapobieganiu, zwalczaniu i karaniu handlu ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi, dołączony do Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i uzupełniający ją („protokół z Palermo z 2000 r.”),
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/78/WE z 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy ⁽¹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 14 kwietnia 2021 r. pt. „Strategia UE w zakresie zwalczania handlu ludźmi na lata 2021–2025” (COM(2021)0171),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępującą decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW ⁽²⁾ („dyrektywa w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi”),
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar (COM(2022) 0732),

⁽¹⁾ Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16.

⁽²⁾ Dz.U. L 101 z 15.4.2011, s. 1.

- uwzględniając swoją rezolucję z 26 lutego 2014 r. w sprawie wykorzystywania seksualnego i prostytucji oraz ich wpływu na równouprawnienie płci⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 10 lutego 2021 r. w sprawie wdrożenia dyrektywy 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar⁽⁴⁾,
- uwzględniając sformułowane przez Komitet ds. Likwidacji Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet ogólne zalecenie nr 33 (2015 r) z 3 sierpnia 2015 r. w sprawie dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości,
- uwzględniając sformułowane przez Komitet ds. Likwidacji Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet ogólne zalecenie nr 37 (2018) z 13 marca 2018 r. w sprawie związanych z płcią aspektów zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi w zmieniającym się klimacie,
- uwzględniając sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ds. przemocy wobec kobiet oraz ds. jej przyczyn i skutków z 19 lutego 2000 r. w sprawie handlu kobietami, migracji kobiet i przemocy wobec kobiet,
- uwzględniając działania specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. handlu ludźmi, zwłaszcza kobietami i dziećmi,
- uwzględniając działania specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. prawa do zdrowia,
- uwzględniając globalną strategię ONZ w sprawie AIDS na lata 2021–2026,
- uwzględniając dokument Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka pt. „Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking” [Zalecane zasady i wytyczne dotyczące praw człowieka oraz zwalczania handlu ludźmi] opublikowany 20 maja 2002 r.,
- uwzględniając sprawozdanie Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) z 10 czerwca 2021 r. w sprawie ograniczenia popytu sprzyjającego handlowi ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego,
- uwzględniając sformułowane przez Komitet ds. Likwidacji Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet ogólne zalecenie nr 38 (2020) z 20 listopada 2020 r. w sprawie handlu kobietami i dziewczętami w kontekście globalnej migracji,
- uwzględniając sprawozdanie Rady Europy z 12 kwietnia 2021 r. pt. „Drugie sprawozdanie ogólne w sprawie działalności GREVIO”,
- uwzględniając sprawozdanie Rady Europy z października 2022 r. zatytułowane „The Impact of COVID-19 on Women’s Access to Justice” [Wpływ COVID-19 na dostęp kobiet do wymiaru sprawiedliwości],
- uwzględniając rezolucję Rady Europy z 8 kwietnia 2014 r. w sprawie prostytucji, handlu ludźmi i współczesnego niewolnictwa w Europie,
- uwzględniając wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-268/99⁽⁵⁾,
- uwzględniając ogłoszone sprawy 63664/19, 64450/19, 24387/20 i in. z 12 kwietnia 2021 r., toczące się obecnie przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka,
- uwzględniając art. 54 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A9-0240/2023),

⁽³⁾ Dz.U. C 285 z 29.8.2017, s. 78.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 465 z 17.11.2021, s. 30.

⁽⁵⁾ Wyrok Trybunału z dnia 20 listopada 2001 r., Aldona Malgorzata Jany i inni przeciwko Staatssecretaris van Justitie, C-268/99, ECLI:EU:C:2001:616.

- A. mając na uwadze, że ONZ i UE uzgodniły wspólnie język, jakim należy posługiwać się, mówiąc o prostytucji i osobach/kobietach w prostytucji; mając na uwadze, że prostytucja to nabycie aktu seksualnego, które można zdefiniować jako nakłanianie osoby w prostytucji do czynności seksualnych w zamian za wynagrodzenie, obietnicę wynagrodzenia, świadczenie rzeczowe lub obietnicę takiego świadczenia, a także przyjmowanie lub uzyskiwanie takich czynności seksualnych; mając na uwadze, że w niniejszym sprawozdaniu uznano, że niektóre osoby w prostytucji nazywają się same „pracownikami seksualnymi” oraz że termin ten jest używany przez niektóre organizacje międzynarodowe; mając na uwadze, że jest to samoopis niektórych osób, które zajmują się prostytucją i postrzegają ją jako działalność zawodową, ale które stanowią jedynie mniejszość osób w prostytucji, mimo że są dobrze zorganizowane i widoczne w sferze publicznej⁽⁶⁾ (?); mając na uwadze, że w niniejszym sprawozdaniu podkreślono znaczenie prawa każdej osoby do samookreślenia w tym względzie; mając na uwadze, że w sprawozdaniu umyślnie posłużyliśmy się wyłącznie pojęciami neutralnymi, takimi jak osoby, a zwłaszcza kobiety w prostytucji, ponieważ nie chcemy idealizować rzeczywistości prostytucji ani ukrywać przemocy, znęcania się i wyzysku, których doświadcza znaczna większość osób w prostytucji, zwłaszcza kobiety i dziewczęta; mając na uwadze, że chcemy uszanować znaczną większość osób w prostytucji, które nie uważają, że jest to normalna praca czy śnieżka kariery zawodowej, i które – gdyby mogły – opuściłyby branżę seksualną, a samą prostytucję uznają za formę przemocy; mając na uwadze, że posługiwanie się w niniejszym sprawozdaniu terminami „prostytucja” i „kobiety/osoby w prostytucji” nie ma na celu dyskryminowania, stygmatyzowania ani znieważania kogokolwiek; mając na uwadze, że sformułowaniu temu nie należy przypisywać konotacji kryminalnej czy moralnej;
- B. mając na uwadze, że zagwarantowanie praw wszystkich osób ma zasadnicze znaczenie dla poszanowania integralności cielesnej i autonomii osobistej, zapewnienia prywatności oraz zagwarantowania praw człowieka i godności kobiet w całym społeczeństwie; mając na uwadze, że zagwarantowanie równości i poszanowania praw ludzi, w tym prawa do podejmowania decyzji dotyczących własnego ciała, dostępu do opieki zdrowotnej i życia wolnego od dyskryminacji, przymusu i przemocy, w tym przemocy seksualnej, musi znajdować się w centrum polityki państw członkowskich i UE;
- C. mając na uwadze, że seks musi opierać się na zgodzie, która może zostać wyrażona wyłącznie swobodnie i dobrowolnie oraz której nie można zastąpić wymianą pieniędzy; mając na uwadze, że prostytucja sprowadza akty intymne do przypisanej im wartości pieniężnej; mając na uwadze, że wykorzystywanie seksualne do celów prostytucji stanowi rażące naruszenie praw i godności kobiet oraz oznacza, że zarówno dana osoba, jak i jej zgoda na aktywność seksualną mogą być nabywane za określoną kwotę;
- D. mając na uwadze, że zdrowie seksualne i reprodukcyjne promowane jest poprzez zdrowe podejście do seksualności, opierające się na wzajemnym szacunku;
- E. mając na uwadze, że prostytucja istnieje w systemie, w którym dochodzi do interakcji wielu osób, w tym sutenerów i innych osób próbujących zmaksymalizować zyski z prostytucji, oraz nabywców seksu, którzy kreują popyt;
- F. mając na uwadze, że w preambule Konwencji ONZ w sprawie zwalczania handlu ludźmi i eksploatacji prostytucji stwierdzono, że prostytucja i towarzyszące jej zło – handel ludźmi w celach prostytucji – są sprzeczne z godnością i wartością człowieka;
- G. mając na uwadze, że prostytucja uliczna to dla kobiet środowisko, w którym nie istnieją warunki humanitarne;
- H. mając na uwadze, że z różnych badań⁽⁸⁾,⁽⁹⁾ wynika, iż kobiety w prostytucji doświadczają bardziej rażących naruszeń praw człowieka oraz form przemocy i wykorzystywania niż kobiety w ujęciu ogólnym, w tym doświadczają nasilonej przemocy ze względu na płeć, przemocy psychologicznej, fizycznej i seksualnej; mając na uwadze, że kobiety

⁽⁶⁾ M. O'Connor, *The Sex Economy*, Agenda Publishing, 2018 r.

⁽⁷⁾ Europejskie Lobby Kobiet, „Her Future is Equal Briefing Paper”, 5 października 2021 r.

⁽⁸⁾ Biuro NZ ds. Narkotyków i Przepęczności, „Global study on homicide – Gender-related killing of women and girls”, Wiedeń, 2019 r.

⁽⁹⁾ Federalne Ministerstwo ds. Rodziny, Osób Starszych, Kobiet i Młodzieży, „Health, Well-Being and Personal Safety of Women in Germany – A Representative Study of Violence against Women in Germany”, 2004 r.

w prostytucji informują, iż doznają traum porównywalnych z traumą ofiar tortur, a wiele z nich donosi, że od czasu, gdy znalazły się w prostytucji, zostały zgwałcone⁽¹⁰⁾,⁽¹¹⁾,⁽¹²⁾; mając na uwadze, że w niektórych przypadkach kobiety te doświadczają również nadużyć ze strony instytucji i dalszego wykorzystywania; mając na uwadze, że sprawcami mogą być nie tylko brutalni nabywcy i prowadzące wyzysk strony trzecie, jak sutenerzy, ale niekiedy także organy ścigania⁽¹³⁾⁽¹⁴⁾; mając na uwadze, że przestępstwa przeciwko tym kobietom są niedostatecznie zgłaszane, badane i karane;

- I. mając na uwadze, że przemysł pornograficzny i komercyjne wykorzystywanie w internecie wyraźnego przedstawiania niesymulowanych praktyk seksualnych trywializują i utrwalają przemoc seksualną wobec kobiet i dziewcząt, traktowanie ciała kobiet jako towaru i szkodliwe stereotypy płci, na które prostytucja ma również wpływ;
- J. mając na uwadze, że ponieważ osoby w prostytucji, a zwłaszcza kobiety w prostytucji, są tradycyjnie marginalizowane i de facto kryminalizowane, ważne jest stosowanie podejścia opartego na prawach człowieka⁽¹⁵⁾, biorąc pod uwagę fakt, że osoby w prostytucji znajdują się w trudnej sytuacji, często nie są świadome swoich praw, ponieważ ich dostęp do wymiaru sprawiedliwości jest zazwyczaj ograniczany przez dyskryminujące stereotypy i stygmatyzację; mając na uwadze, że domniemanie winy osób w prostytucji i dyskryminacyjne ich traktowanie prowadzą do tego, że osoby w prostytucji często niechętnie zgłaszają władzom przypadki nadużyć i przemocy i nie poszukują dostępu do wymiaru sprawiedliwości z obawy przed zignorowaniem, brakiem wsparcia lub grzywną, zatrzymaniem lub deportacją⁽¹⁶⁾ oraz z obawy, że to na nich skupi się postępowanie karne⁽¹⁷⁾; mając na uwadze, że w związku z tym w każdym państwie członkowskim pilnie potrzebne są regularne szkolenia dla organów ścigania w celu zapewnienia sprawiedliwego i pełnego szacunku traktowania osób w prostytucji, zwłaszcza kobiet i osób LGBTIQ+;
- K. mając na uwadze, że dostęp do świadczeń zdrowotnych, w tym w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, ma zasadnicze znaczenie dla zachowania zdrowia przez osoby w prostytucji; mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich, takich jak Polska, dostęp do takich świadczeń zdrowotnych został poważnie ograniczony, co powoduje nadmierny stres i lęk, a także szkodliwe skutki zdrowotne u osób, które potrzebowałyby z tych świadczeń skorzystać; mając na uwadze, że według niektórych badań⁽¹⁸⁾ istnieje możliwość ograniczenia w następnej dekadzie zakażeń HIV o 33–46 %, pod warunkiem że dojdzie do dekryminalizacji osób w prostytucji; mając na uwadze, że kryminalizacja osób w prostytucji, w szczególności kobiet, prowadzi do rzadszego stosowania prezerwatyw, co skutkuje częstszymi przypadkami zakażeń i chorób przenoszonych drogą płciową; mając na uwadze, że w całej Unii brak jest równego dostępu do leków zapobiegających HIV, takich jak leki stosowane w profilaktyce przed narażeniem lub w profilaktyce poekspozycyjnej; mając na uwadze, że kobiety i osoby LGBTIQ+ w prostytucji, które były narażone na represyjne działania policyjne, są trzy razy bardziej narażone na przemoc seksualną lub fizyczną oraz z dwa razy większym prawdopodobieństwem mogą stać się nosicielami HIV⁽¹⁹⁾;
- L. mając na uwadze, że prostytucja coraz bardziej przenosi się do przestrzeni wirtualnej, niezależnie od obowiązujących przepisów; mając na uwadze, że odnosi się to nie tylko do procesu werbowania i inicjacji, ale także do sposobu, w jaki odbywa się sama czynność seksualna; mając na uwadze, że prostytucja w przestrzeni wirtualnej ma taki sam szkodliwy wpływ na kobiety w prostytucji jak prostytucja w życiu rzeczywistym, mimo że w niektórych przypadkach fizyczna odległość może przyczynić się do zmniejszenia narażenia na niektóre formy przemocy; mając na uwadze, że nowe technologie i narzędzia cyfrowe ułatwiły drugim stronom oraz osobom trzecim wykorzystującym osoby w prostytucji, np. nabywcom, handlarzom ludźmi i sutenerom, zachowanie anonimowości, w związku z czym ściganie przestępstw jest utrudnione; mając na uwadze, że środki regulacyjne muszą koncentrować się w szczególności na reklamie internetowej i kuplerstwie, aby zapewnić skuteczne zapobieganie wykorzystywaniu ludzi do celów prostytucji, co podkreślono również we wniosku Komisji dotyczącym przeglądu dyrektywy w sprawie zwalczania handlu ludźmi, w którym wyraźnie odniesiono się do potrzeby skuteczniejszego zwalczania handlu ludźmi ułatwanego przez technologie informacyjno-komunikacyjne, w tym internet i media społecznościowe;

⁽¹⁰⁾ Fundacja Scelles, „La prévalence de l'état de stress post-traumatique chez les personnes prostituées”, 1 marca 2019 r.

⁽¹¹⁾ M. Farley, „Prostitution is Sexual Violence”, *Psychiatric Times*, 1 października 2004 r.

⁽¹²⁾ A. Zuger, „Many Prostitutes Suffer Combat Disorder. Study Finds”, *New York Times*, 18 sierpnia 1998 r.

⁽¹³⁾ Amnesty International, „Body politics: a primer on criminalisation of sexuality and reproduction”, 12 marca 2018 r., s. 54.

⁽¹⁴⁾ Global Network of Sex Work Projects, „Sex Workers' Lack of Access to Justice”, 2020, s. 6–11 i s. 13.

⁽¹⁵⁾ Artykuł 2 Traktatu o Unii Europejskiej.

⁽¹⁶⁾ Rada Europy, „Impact of COVID-19 on Women's Access to Justice” [Wpływ Covid-19 na dostęp kobiet do wymiaru sprawiedliwości], 2022 r.

⁽¹⁷⁾ Global Network of Sex Work Projects, „Sex Workers' Lack of Access to Justice”, 2020 r. oraz sprawozdanie Rady Europy pt. „The impact of COVID-19 on women's access to justice” [Wpływ Covid-19 na dostęp kobiet do wymiaru sprawiedliwości], s. 68.

⁽¹⁸⁾ S. Wong, „Decriminalising sex work would cut HIV infections by a third”, *Imperial College London*, 24 lipca 2014 r.

⁽¹⁹⁾ L. Platt i in., „Associations between sex work laws and sex workers' health: a systematic review and meta-analysis of quantitative and qualitative studies”, *PLOS Medicine*, t. 15, nr 12, 2018 r.

- M. mając na uwadze, że wiele czynników przyczynia się do tego, że ludzie zaczynają uprawiać prostytucję i w niej pozostają; w szczególności jest to ubóstwo wynikające z niesprawiedliwości społecznej i wykluczenia społecznego, nierówności, ograniczonych możliwości zatrudnienia lub przedsiębiorczości, z uzależnienia od narkotyków, przemocy strukturalnej i dyskryminacji krzyżowej, braku możliwości bezpiecznej i legalnej migracji oraz braku kompleksowej polityki integracyjnej, niewystarczającej polityki edukacyjnej, społecznej i polityki pracy, a także z innych warunków społecznych i gospodarczych oraz ograniczonych możliwości w zakresie źródeł utrzymania; wszystkie te czynniki przyczyniają się do pogorszenia sytuacji kobiet i obniżenia ich statusu społecznego, co prowadzi do braku alternatyw dla prostytucji;
- N. mając na uwadze, że to kobiety i dzieci żyjące w ubóstwie i dotknięte dyskryminacją strukturalną i krzyżową są najbardziej narażone na wykorzystywanie seksualne w formie prostytucji i niewolnictwa, a także są narażone na nagabywanie dla celów seksualnych, metodę „na kochanka” i usidlenie przez sieci przestępcze (stręczycielskie); mając na uwadze, że – obok innych czynników – uzależnienie od środków odurzających jest często wykorzystywane do zwabienia ofiar do prostytucji i usidlenia ich; mając na uwadze, że wdrażanie wszystkich obecnych strategii politycznych i przepisów nie doprowadziło jeszcze do wyeliminowania w wystarczającym stopniu tych podstawowych przyczyn ani stygmatyzacji i dyskryminacji, z jakimi spotykają się osoby w prostytucji, zwłaszcza kobiety;
- O. mając na uwadze, że chronione grupy, takie jak dzieci, osoby młode, osoby z niepełnosprawnością intelektualną i fizyczną oraz osoby należące do mniejszości, są narażone na kumulatywne wykorzystywanie w formie niegodziwego traktowania w celach seksualnych, molestowania seksualnego i gwałtu;
- P. mając na uwadze, że niepewne warunki zatrudnienia to utrzymująca się cecha rynku pracy w UE, która sprzyja gromadzeniu zysków przez duże grupy gospodarcze, a sytuacja ta ma niekorzystny wpływ przede wszystkim na kobiety, które są dyskryminowane pod względem płacowym, a dodatkowo częściej pracują w niepełnym wymiarze czasu, co wiąże się z otrzymywaniem niższego wynagrodzenia, przy czym kobiety mają również mniejszy dostęp do ochrony socjalnej oraz mniejsze szanse na niezależność finansową;
- Q. mając na uwadze, że uprzedzenia i stereotypy utrudniają kobietom podążanie za ambicjami w dziedzinie przedsiębiorczości i realizację tych ambicji, przez co kobiety borykają się z przeszkodami i są zmuszone do życia w ubóstwie bez własnej winy;
- R. mając na uwadze, że przyczyny te należy pilnie i kompleksowo uwzględnić, aby przeciwdziałać okolicznościom i przeszkodom prowadzącym do braku alternatyw dla prostytucji; mając na uwadze, że środki takie muszą być zgodne z całościowym podejściem, którego celem jest dążenie do społeczeństwa opartego na równości płci poprzez skoncentrowanie się na polityce edukacji, polityce społecznej, polityce rynku pracy i polityce migracyjnej, aby zmniejszyć podatność na zagrożenia, a tym samym podatność na wyzysk lub na podejmowanie wyborów wpływających z braku alternatyw; mając na uwadze, że UE musi również wspierać kraje sąsiadujące i nienależące do UE, aby umożliwić im zwiększenie finansowania przeznaczonego na wsparcie społeczne i dostęp do usług dla potencjalnych ofiar handlu ludźmi i wykorzystywania seksualnego, w tym poprzez wsparcie edukacyjne, psychologiczne i społeczne zapewniane przez specjalistów, oraz umożliwić im wprowadzenie specjalistycznych usług ukierunkowanych na pełne włączenie społeczne i gospodarcze kobiet i dziewcząt znajdujących się w trudnej sytuacji, by chronić je przed ryzykiem wykorzystywania seksualnego;
- S. mając na uwadze, że „sugar daddyism” to niepokojący trend, szczególnie rozpowszechniony w miejscach takich jak uniwersytety, ale również za pośrednictwem sieci społecznościowych i ogólnie online; mając na uwadze, że wiąże się on z reklamami zachęcającymi do prostytucji osób uczących się, w szczególności młodych kobiet, oraz polega na wykorzystywaniu seksualnym nieletnich przez zamożniejszych i wpływowych mężczyzn; mając na uwadze, że właściwe organy muszą podjąć działania, aby ograniczyć powszechne występowanie takiej praktyki; mając na uwadze, że osoby nastoletnie powinny otrzymywać szczegółowe informacje i edukację na temat metod stosowanych przez przestępców do inicjowania interakcji, tak aby były lepiej poinformowane, bardziej czujne i świadome, jeżeli chodzi o tę taktykę, a także o metodę „na kochanka”, tj. inicjowanie kontaktów w internecie i późniejsze usidlenie;
- T. mając na uwadze, że niderlandzkie organy ścigania szacują, iż w Niderlandach z około 30 000 osób w prostytucji nawet 70 % uważa się za osoby zmuszone do prostytucji w wyniku przemocy lub zwabione do niej przez stosujących metodę „na kochanka”;
- U. mając na uwadze, że większość kobiet chciałaby wyjść z prostytucji⁽²⁰⁾; mając na uwadze, że brak wysokiej jakości, łatwo dostępnych i w wystarczającym stopniu finansowanych programów wyjścia będących częścią całościowego podejścia utrudnia osobom, które chcą opuścić prostytucję, rzeczywiste z niej wyjście⁽²¹⁾; mając na uwadze, że należy podjąć wysiłki na rzecz promowania, przyjmowania i wdrażania programów wyjścia obejmujących kompleksową opiekę i wsparcie, tak by osoby w prostytucji mogły przezwyciężyć trudności oraz uzyskać łatwiejszy dostęp do bezpiecznego i stabilnego zatrudnienia;

⁽²⁰⁾ M. Farley i in., „Prostitution and Trafficking in 9 Countries: New on Violence and Posttraumatic Stress Disorder”, *Journal of Trauma Practice*, t. 2, nr 3–4, 2003 r.

⁽²¹⁾ L. Dunphy, „Report finds 90 % of sex workers want to leave trade but resources are not there to help them” [Ustalono, że 90 % pracowników seksualnych chce porzucić tę branżę, ale brak jest zasobów, które by im w tym pomogły], *Irish Examiner*, 29 stycznia 2020 r.

- V. mając na uwadze, że wychodzenie z prostytucji to często trudny i długi proces wymagający kompleksowego wsparcia społeczno-gospodarczego, w tym wystarczających budżetów, i indywidualnego poradnictwa, z uwzględnieniem różnych czynników przyciągających i wypychających, aby zapewnić ukierunkowane na potrzeby programy wsparcia i zapewnić powodzenie tych programów wśród osób, które chcą wyjść z prostytucji; mając na uwadze, że stosunki społeczne w obrębie społeczności i między jednostkami są ważne dla promowania dróg wyjścia; mając na uwadze, że państwa członkowskie powinny promować programy prewencji, ścieżki wyjścia oraz programy wyjścia i włączenia społecznego, a także szeroko zakrojone, pogłębione programy edukacyjne dotyczące handlu ludźmi, wykorzystywania seksualnego, prostytucji i pojęcia zgody – zarówno w szkołach, jak i ogólniej w społeczeństwie, zwłaszcza w kraju lub krajach pochodzenia osób w prostytucji; mając na uwadze, że programy te powinny obejmować bezpieczne zakwaterowanie, opiekę zapewniającą bezpieczeństwo, odpowiednią opiekę medyczną, pomoc psychologiczną (leczenie traum), możliwości kształcenia/szkolenia, wsparcie na rzecz integracji w szerszej gospodarce i wyspecjalizowaną pomoc dla kobiet z uzależnieniami oraz dla kobiet z dziećmi; mając na uwadze, że UE ustanowiła kilka programów finansowania w celu wsparcia tych ważnych działań, a państwa członkowskie powinny korzystać z tych programów;
- W. mając na uwadze, że Ursula von der Leyen stwierdziła wcześniej, że prostytucja nie jest zawodem jak każdy inny i że celem powinno być zawsze wyjście z niej;
- X. mając na uwadze, że istnieje silny związek między prostytucją a handlem ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego; mając na uwadze, że handel ludźmi definiuje się jako werbowanie, transport, przekazywanie, przechowywanie lub przyjmowanie osób z zastosowaniem groźby, przemocy, oszustwa, podstęp, uprowadzenia, poprzez nadużycie uprawnień, wykorzystanie sytuacji bezbronności lub inne formy przymusu, w celu wykorzystania ich dla zysku; mając na uwadze, że handel ludźmi jest problemem dotyczącym wiele obszarów i dziedzin⁽²²⁾, jednak – jak podkreślono w sprawozdaniu Komisji w sprawie postępów w zwalczaniu handlu ludźmi⁽²³⁾ – handel ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego pozostaje zdecydowaną najczęstszą formą handlu ludźmi w UE, biorąc pod uwagę, że 51 % ofiar handlu ludźmi w UE to właśnie ofiary handlu ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego⁽²⁴⁾; mając na uwadze, że według OBWE handel ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego generuje prawie 100 mld USD rocznie⁽²⁵⁾, na co składają się głównie pieniądze płacone przez mężczyzn za seks z kobietami będącymi ofiarami handlu ludźmi; mając na uwadze, że art. 2 dyrektywy w sprawie zwalczania handlu ludźmi stanowi, iż zgoda ofiary handlu ludźmi na wyzysk, niezależnie od tego, czy zamierzony lub rzeczywisty, nie ma znaczenia, jeżeli uzyskano ją w związku z wręceniem lub przyjęciem płatności lub korzyści; mając na uwadze, że ofiarami handlu ludźmi mogą być wszyscy, niezależnie od płci, płci społeczno-kulturowej, wieku i pochodzenia, jednak w państwach członkowskich UE i na całym świecie handel ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego to proceder, który w nieproporcjonalny sposób dotyka kobiety, dziewczęta i grupy zmarginalizowane; mając na uwadze, że handlarze często wykorzystują przemoc, oszukańcze agencje pośrednictwa pracy i fałszywe obietnice kształcenia lub możliwości zatrudnienia, aby zwieść ofiary i stosować wobec nich przymus oraz czerpać korzyści z bardzo dobrze rozwiniętej i finansowanej siatki przestępczej;
- Y. mając na uwadze, że ofiary handlu ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego w UE pochodzą głównie z innych państw członkowskich UE, chociaż wiele ofiar pochodzi również z Azji Południowo-Wschodniej i Ameryki Łacińskiej; mając na uwadze, że istnieją silne powiązania między prostytucją a pornografią, a także przestępczością zorganizowaną, np. handlem dziećmi, wykorzystywaniem seksualnym małoletnich oraz niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych⁽²⁶⁾,⁽²⁷⁾; mając na uwadze, że aby chronić kobiety i dziewczęta przed handlem ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego oraz położyć kres bezkarności sprawców, niezbędne jest przyjęcie całościowego podejścia;

⁽²²⁾ „Mężczyźni stanowią większość zidentyfikowanych ofiar handlu ludźmi w tak różnorodnych sektorach jak rolnictwo, budownictwo, branża turystyczno-hotelarska i rybołówstwo. Kobiety są również ofiarami handlu ludźmi w celu wyzysku pracownikom, często w bardziej odizolowanych warunkach pracy domowej i opiekuńczej” (GRETA – Grupa Ekspertów do spraw Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi, „Human trafficking for the purpose of labour exploitation – Thematic Chapter of the 7th General Report on GRETA’s Activities” [Handel ludźmi w celu wyzysku pracowników – rozdział tematyczny 7. sprawozdania ogólnego na temat działalności GRETA], Rada Europy, 2019 r., s. 6).

⁽²³⁾ Sprawozdanie Komisji z 19 grudnia 2022 r. z postępów w zwalczaniu handlu ludźmi (czwarte sprawozdanie) (COM(2022)0736).

⁽²⁴⁾ Pozostałe 49 % to przypadki handlu ludźmi w innych celach, przy czym każdy z tych innych celów odpowiada znacznie niższemu odsetkowi przypadków, dlatego wykorzystywanie seksualne jest zdecydowaną największą kategorią, chociaż stanowi „jedynie” 51 % wszystkich przypadków.

⁽²⁵⁾ Biuro specjalnego przedstawiciela i koordynatora OBWE ds. zwalczania handlu ludźmi, „Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation”, Wiedeń, 2021 r.

⁽²⁶⁾ Europol, „Situation Report – Trafficking in human beings in the EU” [Raport sytuacyjny – handel ludźmi w UE], Haga, 2016 r., s. 12, 14 i 22–23.

⁽²⁷⁾ Sprawozdanie Komisji z 20 października 2020 r. pt. „Trzecie sprawozdanie z postępów w zwalczaniu handlu ludźmi (2020) wymagane na podstawie art. 20 dyrektywy 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony jego ofiar” (COM(2020)0661).

- Z. mając na uwadze, że niemiecki Federalny Urząd Śledczy ujawnił, iż ponad połowa przypadków handlu ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego w Niemczech jest ścigana dzięki zgłoszeniu przez stronę trzecią; mając na uwadze, że w podsumowaniu sprawozdania stwierdzono, iż ofiary wykorzystywania rzadko identyfikują się jako takie i często powstrzymują się od zgłaszania ze względu na brak zaufania do organów i policji;
- AA. mając na uwadze, że na okupowanych przez Turcję terytoriach Cypru działają handlarze ludźmi wykorzystujący kobiety znajdujące się w trudnej sytuacji, obiecując im wizy studenckie i zapis na studia wyłącznie w celu zmuszenia ich po przyjeździe do prostytucji i życia w nieludzkich warunkach; mając na uwadze, że okupowane przez Turcję terytoria Cypru stanowią obszar bezkarności dla handlarzy ludźmi do celów prostytucji;
- AB. mając na uwadze, że konflikty międzynarodowe i kryzysy gospodarcze wywierają silny negatywny wpływ wzmacniający trendy w zakresie handlu ludźmi⁽²⁸⁾; mając na uwadze, że kobiety i małoletni bez opieki lub podróżujący z obcymi osobami są szczególnie narażeni na handel ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania w celach seksualnych;
- AC. mając na uwadze, że prostytucja oraz związany z nią wyzysk⁽²⁹⁾ i handel ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego⁽³⁰⁾ nadal nasilają się w niektórych regionach Europy; mając na uwadze, że według sprawozdania Biura NZ ds. Narkotyków i Przystępczości⁽³¹⁾ liczby zmniejszyły się na całym świecie ze względu na wpływ ograniczeń i środków izolacji związanych z COVID-19; mając na uwadze, że handel ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego był dominującą formą handlu ludźmi w UE w 2021 r.⁽³²⁾ i że stanowi on poważną formę przemocy, której ofiarami są głównie kobiety i dziewczęta; mając na uwadze, że prostytucja, wyzysk jej ofiar i handel ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego są zjawiskami uwarunkowanymi płcią, mają wymiar globalny i dotyczą najbardziej zmarginalizowanych członków naszych społeczeństw; mając na uwadze, że zdecydowana większość osób w prostytucji to kobiety i dziewczęta, natomiast nabywcami seksu są w przytłaczającej większości mężczyźni⁽³³⁾; mając na uwadze, że w związku z tym prostytucja jest nie tylko szkodliwa dla kobiet w prostytucji, ale także powoduje pogłębianie się nierówności między kobietami a mężczyznami; mając na uwadze, że prostytucja, wyzysk jej ofiar i handel ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego są zatem zarówno przyczyną, jak i konsekwencją różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn oraz stanowią coraz poważniejszy globalny problem o wymiarze transgranicznym, który – jeżeli ma zostać rozwiązany – wymaga od władz państw członkowskich współpracy; mając na uwadze, że sposób kształtowania polityki musi być taki, by zapewniać ochronę najsłabszych członków naszego społeczeństwa; mając na uwadze, że wszystkie państwa członkowskie mają prawny obowiązek zniechęcania do handlu ludźmi i przystępczości zorganizowanej oraz eliminowania ich;
- AD. mając na uwadze, że głównym celem wszystkich obowiązujących w państwach członkowskich środków ustawodawczych dotyczących prostytucji jest ochrona kobiet i dziewcząt przed wykorzystywaniem; mając na uwadze, że w państwach członkowskich UE wdrażane są różne systemy prawne i różne podejścia polityczne, z wykorzystaniem różnych modeli i podmodeli; mając na uwadze asymetrię między krajowymi przepisami dotyczącymi prostytucji w UE; mając na uwadze, że fakt, iż obowiązują różne środki regulacyjne dotyczące prostytucji lub że takich środków brakuje, ma różnorodne skutki, co ma wpływ na rozumienie przez społeczeństwo kwestii równości płci oraz praw i godności kobiet i jest dla społeczeństwa źródłem przekazów i norm, w tym dotyczących przemocy wobec kobiet; mając na uwadze, że przy wdrażaniu obecnych polityk i przepisów nie uwzględnia się w wystarczającym stopniu podstawowych przyczyn problemu lub stygmatyzacji, dyskryminacji i przemocy, z którymi borykają się osoby w prostytucji; mając na uwadze, że istnieje potrzeba realistycznej oceny wpływu wszystkich modeli, aby zweryfikować, które środki i strategie oparte na prawach podstawowych chronią prawa kobiet i najlepiej promują równość płci; mając w związku z tym na uwadze, że należy odejść od założeń związanych z nadmiernie uproszczoną walką ideologiczną i podejściem binarnym, które prowadzą do polaryzacji debaty i kształtowania się dwóch obozów, ponieważ taka sytuacja grozi pominięciem zalet i wad niektórych środków i strategii;

⁽²⁸⁾ Oświadczenie dyrektor wykonawczej UN Women Simy Sami Bahous: „Crisis drive an growth in human trafficking – Here's how we stop it”, UN Women, 29 lipca 2022 r.

⁽²⁹⁾ Fundacja Scelles, „Sexual Exploitation – New Challenges, New Responses”, 2019 r.

⁽³⁰⁾ Chociaż w 2020 r. wykorzystywanie seksualne nadal było przeważającą formą wykorzystywania, zarejestrowano jego najniższy poziom od 2008 r. (Eurostat, „Statystyki dotyczące handlu ludźmi”, styczeń 2023 r.).

⁽³¹⁾ Biuro NZ ds. Narkotyków i Przystępczości, „Global Report on Trafficking in Persons 2022”, 2023 r.

⁽³²⁾ Eurostat, „Victims of trafficking of human beings up 10 % in 2021” [Liczba ofiar handlu ludźmi wzrosła o 10 % w 2021 r.], 9 lutego 2023 r.

⁽³³⁾ Biuro specjalnego przedstawiciela i koordynatora OBWE ds. zwalczania handlu ludźmi, „Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation”, Wiedeń, 2021 r.

- AE. mając na uwadze, że prostytucja ma skutki transgraniczne i wpływa na prawa kobiet i równouprawnienie płci; mając na uwadze, że ze względu na brak współpracy ze strony państw członkowskich działania mające na celu zapobieganie przemocy wobec osób w prostytucji i wyzyskiwaniu tych osób zakończyły się dotychczas niepowodzeniem; mając na uwadze, że systemy w regionach przygranicznych powinny być lepiej skoordynowane, aby uniknąć punktów newralgicznych; mając na uwadze, że na rozbieżnościach w prawodawstwie dotyczącym prostytucji w UE korzystają handlarze ludźmi i zorganizowane grupy przestępcze;
- AF. mając na uwadze, że model nordycki/równościowy – zakładający dekryminalizację osób w prostytucji i jednocześnie kryminalizację nabywców – nie jest rozwiązaniem uniwersalnym, jeżeli chodzi o dążenia do ograniczenia popytu, handlu ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego, przemocy czy wykorzystywania; mając jednak na uwadze, że dowody ze Szwecji i innych państw pokazują, iż prostytucja uliczna zmniejszyła się o połowę po wdrożeniu modelu nordyckiego/równościowego⁽³⁴⁾; mając na uwadze, że popyt na prostytucję w Szwecji spadł z 13,6 % do 7,9 % od 1995 r. do 2008 r. w rezultacie wdrożenia modelu nordyckiego/równościowego⁽³⁵⁾; mając na uwadze, że dowody⁽³⁶⁾ z Francji pokazują również, że model nordycki/równościowy prowadzi do pozytywnych wyników, ponieważ od 2016 r. ponad 800 osób w prostytucji w tym kraju skorzystało z programu wychodzenia z prostytucji, przy czym 87,5 % osób wspieranych przez francuskie organizacje oddolne znalazło stabilną pracę przed końcem programu wychodzenia z prostytucji; mając na uwadze, że od 2016 r. liczba dochodzeń w sprawie sutenerstwa i handlu ludźmi wzrosła o 54 %; mając na uwadze, że sutenerom skonfiskowano prawie 2,35 mln EUR, a środki te zainwestowano w ochronę i rehabilitację ofiar prostytucji i handlu ludźmi; mając jednak na uwadze, że stałym problemem jest niewystarczające zasilanie budżetów programów wyjścia, w związku z czym należy zwiększyć finansowanie umożliwiające życie bez prostytucji;
- AG. mając na uwadze, że według Europolu⁽³⁷⁾ w państwach członkowskich, w których prostytucja jest legalna, handlarzom znacznie łatwiej jest wykorzystywać ofiary, nie łamiąc prawa; mając na uwadze, że handlarze ludźmi często używają legalnych przedsiębiorstw jako przykrywkę dla swojej działalności opartej na wyzysku; mając na uwadze, że legalna prostytucja stanowi w związku z tym zachętę do handlu ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego⁽³⁸⁾; mając na uwadze, że w sprawozdaniach Europolu stwierdzono, iż tam, gdzie prostytucja jest legalna, handel ludźmi i przemoc wobec ofiar tego procederu i innych osób w prostytucji wzrasta dziesięciokrotnie, ponieważ sprawcy mogą ukrywać się za legalnymi strukturami; mając na uwadze, że przestępczość zorganizowana i korupcja, handel ludźmi, bardzo brutalne przestępstwa i korupcja nasilają się wraz z legalizacją wszystkich aspektów prostytucji; mając na uwadze, że zapotrzebowanie na „usługi seksualne” jest duże i powszechne, a nabywcy nie mogą lub nie usiłują dostrzec przymusu, który popycha ludzi do prostytucji; mając na uwadze, że popyt ten nie może zostać zaspokojony bez kobiet i dziewcząt będących ofiarami handlu ludźmi lub tych, które porzuciłyby prostytucję, gdyby tylko mogły; mając na uwadze, że w związku z tym niemożliwe jest oddzielenie dyskusji na temat prostytucji i różnych sposobów jej uregulowania w państwach członkowskich od dyskusji na temat zwalczania handlu ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego i dyskusji na temat społecznych czynników prowadzących do braku alternatyw, jeżeli chodzi o sposoby zarabiania na życie przez ludzi znajdujących się w trudnej sytuacji, które to czynniki ostatecznie prowadzą do prostytucji;
- AH. mając na uwadze, że na koniec 2021 r. w Niemczech 23 700 osób było oficjalnie zarejestrowanych jako osoby w prostytucji, podczas gdy według szacunków realna liczba osób w prostytucji w tym kraju wynosiła od 90 000 do 400 000;
- AI. mając na uwadze, że opinia Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE z 2022 r. na temat niemieckich aktów w sprawie prostytucji i handlu ludźmi pokazuje, iż obowiązujące przepisy tego państwa nie zdają się obejmować wystarczających zabezpieczeń dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji zajmujących się prostytucją, a także osób poza systemem rejestracji, co może niweczyć wysiłki w zakresie zapobiegania handlowi ludźmi; mając na uwadze, że kluczową potrzebą wynikającą z tej opinii prawnej jest wprowadzenie narzędzi i środków w celu zmniejszenia popytu;

⁽³⁴⁾ D. Crouch, „Swedish Prostitution law Targets Buyers, but Some Say It Hurts Sellers” *New York Times*, 14 marca 2015 r.

⁽³⁵⁾ K. Claude, „Targeting the Sex Buyer – The Swedish Example: Stopping Prostitution and Trafficking Where It All Begins”, The Swedish Institute, 2010 r.

⁽³⁶⁾ Inspection générale des affaires sociales, „Evaluation de la loi du 13 avril 2016 visant à renforcer la lutte contre le système prostitutionnel et à accompagner les personnes prostituées”, 2019 r.

⁽³⁷⁾ S.-Y. Cho, i in., „Does legalized prostitution increase human trafficking?”, *World Development*, t. 41, 2013 r., s. 67–82.

⁽³⁸⁾ M. Farley i in., „Männer in Deutschland, die für Sex zahlen – und was sie uns über das Versagen der legalen Prostitution beibringen: ein Bericht über das Sexgewerbe in 6 Ländern aus der Perspektive der gesellschaftlich unsichtbaren Freier”, Berlin, 8 listopada 2022 r.

- AJ. mając na uwadze, że przepisy państw członkowskich w sprawie prostytucji muszą mieć na celu również położenie kresu handlowi ludźmi i przestępczości zorganizowanej oraz skupiać się w szczególności na ochronie osób, zwłaszcza kobiet, znajdujących się w trudnych sytuacjach; mając na uwadze, że prostytucja ma ogromny wpływ nie tylko na kobiety i ich prawa, ale również na całe społeczeństwo i na równouprawnienie płci, w związku z czym wymaga szczególnych środków mających na celu zwalczanie jej przyczyn; mając na uwadze, że potrzebne jest wspólne podejście do siły, przymusu, wykorzystywania bezbronności, nadużycia uprawnień lub nierówności w istniejących przepisach i regulacjach w sprawie prostytucji w różnych państwach członkowskich UE, a także wspólny sposób pojmowania tych elementów; mając na uwadze, że wysiłki te mogą doprowadzić do skutecznej ochrony kobiet i dziewcząt przed wykorzystywaniem tylko wtedy, gdy stosowane jest podejście, którego założeniem jest ochrona ofiar i jednocześnie rozwiązywanie problemu popytu na prostytucję, oraz gdy stosowane są środki takie jak kryminalizacja tych, którzy wyzyskują innych; mając na uwadze, że badania OBWE⁽³⁹⁾ pokazały, iż stosowanie środków zapobiegawczych mających na celu ograniczenie popytu utrzymuje się zasadniczo na niskim poziomie, ale są one silnie skoncentrowane w krajach, w których nabywanie seksu jest nielegalne lub gdzie kryminalizowane jest korzystanie z usług ofiar handlu ludźmi; mając na uwadze, że Irlandia i Nowa Zelandia posiadają podobną liczbę ludności, ale w Irlandii liczba osób w prostytucji jest 5–8 razy mniejsza ze względu na wprowadzenie nordyckiego/równościowego modelu w tym kraju⁽⁴⁰⁾,⁽⁴¹⁾;
- AK. mając na uwadze, że państwa członkowskie powinny zapewnić, by pozyskiwanie, zatrudnianie lub zastraszanie innej osoby do celów prostytucji, jak również uzyskiwanie korzyści z prostytucji innej osoby, podlegały karze jako przestępstwo; mając na uwadze, że państwa członkowskie powinny zapewnić, by w przypadku popełnienia przestępstwa z zamiarem uzyskania zysku lub korzyści lub w przypadku gdy w wyniku przestępstwa faktycznie uzyskano zysk lub korzyść z prostytucji innej osoby (tj. korzyści z handlu ludźmi), zyski te były uznawane za okoliczność obciążającą;

Porównanie państw członkowskich

1. zauważa, że podejście do przeciwdziałania prostytucji różni się w poszczególnych państwach UE i dotyczy trzech kluczowych elementów tego systemu, do których odnosi się prawo administracyjne lub karne: osoby w prostytucji, nabywanie seksu (tj. popyt) i udział prowadzących wyzysk stron trzecich, takich jak sutenerzy⁽⁴²⁾; podkreśla, że różne przepisy mają różny wpływ na kobiety w prostytucji i ich prawa, zdolność do uzyskania dostępu do usług opieki zdrowotnej, usług społecznych i wymiaru sprawiedliwości, a także na ogólne prawa kobiet, równouprawnienie płci, popyt, handel ludźmi, postawy społeczne i sąsiednie państwa członkowskie; podkreśla spoczywający na wszystkich państwach członkowskich obowiązek promowania społeczeństwa integracyjnego i ochrony osób, a zwłaszcza kobiet znajdujących się w trudnej sytuacji;
2. podkreśla, że im większa jest asymetria między krajowymi przepisami w sprawie prostytucji w UE, tym więcej jest ofiar handlu ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego, ponieważ zarówno rynki prostytucji, jak i działania podmiotów na tych rynkach mają charakter transgraniczny; podkreśla ponadto, że różnice między przepisami państw członkowskich dotyczącymi prostytucji tworzą podatny grunt operacyjny dla zorganizowanych grup przestępczych i indywidualnych przestępców⁽⁴³⁾; zauważa, że niektóre państwa członkowskie mogą w większym stopniu przyciągać handel ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego; wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia skutecznych środków mających na celu zmniejszenie popytu na prostytucję, a tym samym zmniejszenie skali handlu ludźmi, wykorzystywania seksualnego i działalności zorganizowanych grup przestępczych;
3. ubolewa nad brakiem wiarygodnych, dokładnych i umożliwiających porównania między poszczególnymi państwami danych dotyczących prostytucji, wykorzystywania seksualnego, przemocy w prostytucji oraz wpływu programów wychodzenia z prostytucji; podkreśla pilną potrzebę dalszej poprawy i lepszej koordynacji współpracy transgranicznej w zakresie gromadzenia i wymiany wiarygodnych, dokładnych i zanonimizowanych danych, zdezagregowanych między innymi według płci, pochodzenia rasowego lub etnicznego, wieku, klasy społeczno-ekonomicznej i obywatelstwa, i które są porównywalne w odniesieniu do wszystkich państw członkowskich; w związku z tym wzywa państwa członkowskie do jeszcze ściślejszej współpracy z Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Europejskim Instytutem ds. Równości Kobiet i Mężczyzn i Europolem w celu zacieśnienia współpracy, wymiany informacji i danych oraz zbadania doświadczeń zgromadzonych przez te podmioty w oparciu o te dane;

⁽³⁹⁾ Biuro specjalnego przedstawiciela i koordynatora OBWE ds. zwalczania handlu ludźmi, „Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation”, Wiedeń, 2021 r.

⁽⁴⁰⁾ D. Crouch, „Swedish Prostitution law Targets Buyers, but Some Say It Hurts Sellers”, *New York Times*, 14 marca 2015 r.

⁽⁴¹⁾ K. Claude, „Targeting the Sex Buyer – The Swedish Example: Stopping Prostitution and Trafficking Where It All Begins”, *The Swedish Institute*, 2010 r.

⁽⁴²⁾ Zgodnie z definicją zawartą w Konwencji ONZ w sprawie zwalczania handlu ludźmi i eksploatacji prostytucji.

⁽⁴³⁾ A. Di Nicola, „The differing EU Member States’ regulations on prostitution and their cross-border implications on women’s rights” [Różne przepisy państw członkowskich UE dotyczące prostytucji i ich transgraniczny wpływ na prawa kobiet], Parlament Europejski, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej, Departament Tematyczny ds. Praw Obywatelskich i Spraw Konstytucyjnych, 27 lipca 2021 r.

4. zauważa, że szereg państw europejskich dąży do ochrony osób w prostytucji i ich praw, tworząc różne ramy prawne dotyczące różnych aspektów prostytucji, oraz uwzględnia w procesie kształtowania polityki osoby tradycyjnie dyskryminowane i marginalizowane w prostytucji i zapewnia dotacje na wsparcie zrzeszających takie osoby organizacji oddolnych mających na celu zaspokajanie potrzeb najbardziej zmarginalizowanych; zauważa, że w takich krajach jak Austria⁽⁴⁴⁾, Niemcy i Niderlandy władze doszły do wniosku, że dla praw osób w prostytucji najbardziej korzystne byłoby stworzenie ram prawnych legalizujących wszystkie aspekty prostytucji, podczas gdy inne kraje, takie jak Szwecja, Francja, Hiszpania i Irlandia, postanowiły chronić prawa kobiet w prostytucji, decydując się na dekryminalizację osób w prostytucji przy jednoczesnej kryminalizacji nabywców, czyli stosując model nordycki/równościowy;

Rzeczywistość prostytucji

5. zauważa, że kobiety uprawiające prostytucję są wysoko narażone na przemoc i wykorzystywanie; odnosi się do badania przeprowadzonego w 2013 r. przez niemieckie Federalne Ministerstwo ds. Rodziny, Seniorów, Kobiet i Młodzieży⁽⁴⁵⁾, zgodnie z którym 41 % badanych kobiet w prostytucji doświadczyło przemocy fizycznej lub seksualnej (lub obu tych form przemocy) w związku z prostytucją;

6. podkreśla ustalenia uzyskane w toku szeregu badań i dotyczące doświadczeń kobiet w prostytucji, które były ofiarami nadużyć w dzieciństwie i okresie nastoletnim⁽⁴⁶⁾; zauważa⁽⁴⁷⁾,⁽⁴⁸⁾,⁽⁴⁹⁾, że takie doświadczenia mogą prowadzić do normalizowania prostytucji przez kobiety i dziewczęta; podkreśla w związku z tym pilną potrzebę zdecydowanego zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych i zwraca uwagę na odpowiedzialność rodzin w całej ich różnorodności oraz odpowiedzialność wszystkich osób, których obowiązkiem jest opieka nad dziećmi, takich jak m.in. nauczyciele i wychowawcy;

7. podkreśla, że Parlament Europejski uznał w swojej rezolucji z 26 lutego 2014 r. w sprawie wykorzystywania seksualnego i prostytucji oraz ich wpływu na równouprawnienie płci, że prostytucja i wykorzystywanie seksualne naruszają godność ludzką, są sprzeczne z zasadami praw człowieka obejmującymi równość płci, a zatem są sprzeczne z zasadami Karty praw podstawowych Unii Europejskiej; przypomina, że w swojej rezolucji z 5 lipca 2022 r. w sprawie ubóstwa kobiet w Europie określił prostytucję jako poważną formę przemocy i wykorzystywania⁽⁵⁰⁾;

Wpływ na kobiety uprawiające prostytucję

8. zauważa, że prostytucja nie stanowi indywidualnego aktu wypożyczenia przez osobę swojego ciała za pieniądze, ale system zorganizowany w celu czerpania zysków, który jest nieodłącznie brutalny, dyskryminacyjny i głęboko nieludzki oraz który działa na zasadzie biznesu i tworzy rynek, na którym stręczyciele planują i podejmują działania w celu zwiększenia swoich rynków, a nabywcy seksu odgrywają kluczową rolę w ich rozwoju;

9. potępia przymus, manipulację, przemoc i wyzysk w prostytucji oraz zwraca uwagę, że brak umiejętności językowych kobiet i osób małoletnich, a także ich bezbronność i niestabilność ich sytuacji są wykorzystywane do tego, by zmuszać je do wejścia w prostytucję i do pozostawania w niej; dostrzega, że prostytucja łączy się z przemocą strukturalną, na którą w nieproporcjonalny sposób narażone są kobiety, oraz że często prowadzi to do niestabilnych sytuacji życiowych wpędzających kobiety i dziewczęta w prostytucję; podkreśla ponadto, że trudno jest wyjść z prostytucji; domaga się, aby wprowadzono skuteczne polityki eliminujące ubóstwo i zwiększające ochronę socjalną, przeciwdziałające niepowodzeniu szkolnemu, promujące edukację, w tym edukację seksualną i edukację na temat związków międzyludzkich, a także aby zapewniono równe szanse i traktowanie oraz stosowano inkluzywne polityki wzmacniające pozycję kobiet i ich niezależność ekonomiczną, jak również środki służące karaniu osób, które je wyzyskują;

10. zauważa, że pogorszenie się sytuacji społecznej i gospodarczej w wyniku pandemii COVID-19 sprawiło, że nasiliły się wszelkie formy nadużyć i przemocy wobec kobiet, w tym wykorzystywanie seksualne, naruszające prawa człowieka; ostrzega, że sytuacja ta ulegnie dalszemu pogorszeniu w wyniku obecnego kryzysu energetycznego i kryzysu związanego

⁽⁴⁴⁾ Grupa robocza ds. prostytucji w Urzędzie Kanclerza Federalnego Republiki Austrii, „Regelung der Prostitution in Österreich – Empfehlungen der Arbeitsgruppe »Prostitution«”, kwiecień 2021 r.

⁽⁴⁵⁾ Federalne Ministerstwo ds. Rodziny, Osób Starszych, Kobiet i Młodzieży, „Health, Well-Being and Personal Safety of Women in Germany – A Representative Study of Violence against Women in Germany”, 2004 r.

⁽⁴⁶⁾ Tamże.

⁽⁴⁷⁾ Pennsylvania Coalition Against Rape, „The Intersection Between Prostitution and Sexual Violence”, 2013 r.

⁽⁴⁸⁾ N. Göttfried, „Prostitution as a result of child abuse”, Hope for the Future, dostęp 14 lipca 2023 r.

⁽⁴⁹⁾ Fundacja Scelles, „Sexual Exploitation – New Challenges, New Responses”, 2019 r.

⁽⁵⁰⁾ Dz.U. C 47 z 7.2.2023, s. 2.

z kosztami utrzymania, a wiele kobiet znajdujących się w trudnej sytuacji popadnie w ubóstwo i wykluczenie społeczne; zwraca uwagę na skrajny przykład ukraińskich kobiet i dziewcząt, które uciekły do innych krajów przed rosyjską wojną napastniczą przeciwko Ukrainie i ze względu na swoją trudną sytuację są w wysokim stopniu zagrożone handlem ludźmi w celu wykorzystania seksualnego⁽⁵¹⁾; zwraca uwagę, że dotyczy to ogólnie kobiet i dziewcząt uciekających z regionów dotkniętych kryzysami i konfliktami praz mieszkających w tych regionach⁽⁵²⁾;

11. podkreśla, że nieodłącznym elementem sprawczości jest zdolność do udzielenia i wycofania zgody; zauważa, że zgoda jest dobrowolna jedynie wtedy, gdy nie ma nierównowagi sił między zaangażowanymi osobami i gdy nie są stosowane groźby, przemoc, podstęp lub przymus; zauważa ponadto, że zgoda uzyskana w zamian za płatność lub inną korzyść jest nieważna; zauważa jednocześnie, że ludziom może być niezwykle trudno uświadomić sobie, że są ofiarami, zwłaszcza gdy nie są świadomi swoich praw, i przypomina dynamikę związków przemocowych; podkreśla ponadto, że należy zawsze słuchać głosów kobiet w prostytucji, i przypomina, że potrzebne są treściwe, oparte na szacunku programy edukacyjne i informacyjne, aby uświadamiać kobietom ich prawa i obowiązki oraz zapewnić im sprawczość i umożliwić podejmowanie świadomych i wolnych decyzji o życiu prywatnym i seksualnym;

12. potępia fakt, że osoby w prostytucji – zwłaszcza kobiety dotknięte ubóstwem, a także migrantki, osoby postrzegane przez pryzmat rasy i osoby LGBTQ+ – nie mają pewności prawa ze względu na nieproporcjonalną i faktyczną kryminalizację, wysoki poziom nadzoru, nakładanie grzywien i naloty na ich miejsca zamieszkania; zauważa, że są one ciągle zagrożone nękaniami policyjnymi i sądowymi oraz narażone na dodatkową marginalizację i stygmatyzację negatywnie wpływającą na ich zdrowie fizyczne i psychiczne, a w konsekwencji trudno im szukać pomocy i często pozbawione są podstawowych praw; ponadto potępia fakt, że domyślna kryminalizacja tych osób i ich dyskryminujące traktowanie często sprawia, że osoby te nie dochodzą sprawiedliwości, gdy spotka je przemoc fizyczna bądź seksualna lub wymuszenie, ponieważ obawiają się, że to na nich skupi się postępowanie karne⁽⁵³⁾ lub że doświadczą nadmiernego rozgłosu i presji społecznej, które mogą wpłynąć na ich życie prywatne i rodzinę; wzywa do zapewnienia wszystkim, w tym osobom – a w szczególności kobietom – w prostytucji, pełnego dostępu do niedyskryminujących i powszechnych usług zdrowotnych i socjalnych wysokiej jakości, a także do wymiaru sprawiedliwości; ubolewa, że jednocześnie strony trzecie dopuszczające się wyzysku, w tym właściciele domów publicznych i handlarze ludźmi, a także klienci często pozostają bezkarni; wzywa właściwe organy w państwach członkowskich do zwiększenia wysiłków w celu położenia kresu tej bezkarności;

13. zwraca uwagę na negatywne skutki dekryminalizacji sutenerstwa i kupowania seksu, która poprzez pozorną społeczną normalizację prowadzi do nasilenia handlu ludźmi i wykorzystywania seksualnego, a ponadto ukrywa przymus, manipulację, przemoc oraz wyzysk, do których dochodzi w prostytucji, gdyż brak umiejętności językowych, bezbronność i niestabilność sytuacji są wykorzystywane, by zmuszać kobiety do wejścia w prostytucję i do pozostawania w niej; ubolewa, że nawet legalizacja prostytucji, sutenerstwa i kupowania seksu nie oznacza końca stygmatyzowania kobiet w prostytucji;

Popyt

14. zauważa, że prostytucja i handel ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego istnieją dlatego, że jest na nie popyt; zaznacza, że należy nie tylko zająć się trudną sytuacją potencjalnych ofiar oraz ścigać handlarzy ludźmi i pośredników, lecz również że kluczowym narzędziem zapobiegania handlowi ludźmi jest ograniczenie popytu, a tym samym obniżenie opłacalności; dlatego uważa, że należy w większym stopniu uwzględnić tę kwestię w ramach przeglądu dyrektywy UE w sprawie zwalczania handlu ludźmi; podkreśla znaczenie zmniejszenia popytu w sposób, który nie prowadzi do szkód ani negatywnych reperkusji dla osób w prostytucji; zauważa, że strategie ograniczania popytu powinny koncentrować się na prawach jednostki oraz na przeciwdziałaniu dyskryminującym postawom i przekonaniom, szczególnie skierowanym przeciwko kobietom i migrantom⁽⁵⁴⁾;

15. odnotowuje, że okazało się, że podejście zakładające „świadome korzystanie” nie ogranicza skutecznie wykorzystywania seksualnego ofiar handlu ludźmi, gdyż nie da się udowodnić wiedzy nabywcy; w tym kontekście zwraca uwagę, że liczba osób, które są w prostytucji dobrowolnie, jest tak niewielka, że same nie są w stanie zaspokoić popytu; dlatego apeluje, by uświadamiać fakt, że osoby, które chcą kupić „usługi seksualne”, w rzeczywistości ryzykują udział w wykorzystywaniu, gdyż wiele osób jest zmuszanych lub podstępem nakłanianych do prostytucji;

⁽⁵¹⁾ K. Siegfried, „Ukraine crisis creates new trafficking risks”, Wysoki Komisarz NZ ds. Uchodźców, 13 kwietnia 2022 r.

⁽⁵²⁾ J. Carling, „Trade in Women from Nigeria to Europe”, Instytut Polityki Migracyjnej, 1 lipca 2005 r.

⁽⁵³⁾ Rada Europy, „Impact of COVID-19 on women’s access to justice”, 2022 r.

⁽⁵⁴⁾ Biuro Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka, „Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking”, 20 maja 2002 r.

16. zauważa, że dekryminalizacja sutenerstwa i kupowania seksu zwiększa popyt, wzmacnia pozycję strony popytowej i normalizuje kupowanie seksu; podkreśla, że w tym systemie nadal utrzymuje się stygmatyzacja osób w prostytucji; odnosi się do badań ⁽⁵⁵⁾, ⁽⁵⁶⁾, ⁽⁵⁷⁾ pokazujących, że normalizacja kupowania ciał kobiet idzie w parze z nasileniem przemocy wobec kobiet i z większym roszczeniem sobie przez mężczyzn praw do kobiet w prostytucji i kobiet ogólnie; zauważa, że tylko po ograniczeniu popytu zmniejszy się rynek prostytucji, a tym samym liczba wykorzystywanych osób;

17. zauważa, że szereg krajów przyjmuje i wdraża model nordycki/równościowy różnymi sposobami; popiera nadrzędne, uwzględniające aspekt płci założenie tego modelu, który dąży do ograniczenia popytu, oraz jego cel, jakim jest równouprawnienie płci, w tym zmiana paradygmatu; podkreśla, że model ten pozytywnie wpływa na prawa osób – a w szczególności kobiet – w prostytucji, normy społeczne i walkę z handlem ludźmi ⁽⁵⁸⁾, ⁽⁵⁹⁾, ⁽⁶⁰⁾; podkreśla jednak, że nadal potrzebne są prace i badania, aby zapewnić praktyczną realizację celów tego modelu; podkreśla, że podczas wdrażania modelu nordyckiego/równościowego państwa członkowskie powinny korzystać z najlepszych praktyk stosowanych w innych państwach członkowskich;

18. zaznacza, że dekryminalizacja osób w prostytucji jest najskuteczniejszym sposobem na budowanie zaufania osób w prostytucji do organów ścigania i innych służb pomocowych; podkreśla, że wszelkie podejmowane środki nie mogą krzywdzić osób w prostytucji ani negatywnie na nie wpływać i muszą wystarczająco gwarantować wyeliminowanie dyskryminacji osób, które doświadczają trudniejszej sytuacji ze względu na tożsamość płciową, orientację seksualną, sytuację społeczną i gospodarczą, status prawny i pochodzenie, co przenika wszystkie aspekty ich życia, w tym w kontekście ubóstwa i migracji;

19. wzywa państwa członkowskie, aby podjęły pilne działania w celu zwalczania reklamy internetowej i kuplerstwa, polegających na bezpośrednim lub pośrednim zachęcaniu do prostytucji lub na pozyskiwaniu nabywców, tak by zapobiegać wykorzystywaniu prostytucji innych osób również w internecie, w tym prostytucji osób uczących się, w szczególności młodych kobiet, oraz wykorzystywaniu seksualnemu małoletnich przez zamożnych i wpływowych mężczyzn („sugar daddyism”);

Wpływ na handel ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego

20. zdecydowanie potępia handel ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego kogokolwiek jako rażące naruszenie praw człowieka; podkreśla, że według badań jego ofiarami są zwłaszcza kobiety i dziewczęta, w szczególności znajdujące się w trudnej sytuacji, na przykład migrantki, kobiety żyjące w strefach wojny i konfliktu i pochodzące z tych stref, a także ze środowisk defaworyzowanych, jak również osoby LGBTIQ+;

21. zauważa, że niektóre państwa członkowskie podjęły działania w celu rozwiązania utrzymujących się problemów związanych z prostytucją poprzez legalizację wszystkich aspektów prostytucji, tak by położyć kres stygmatyzacji i zależności kobiet w prostytucji oraz zapewnić im większe bezpieczeństwo i prawa pracownicze; uznaje jednak, że model legalizacji nie przyniósł zamierzonej poprawy sytuacji kobiet w prostytucji, co pokazują dane liczbowe w niektórych krajach UE; z zaniepokojeniem odnotowuje, że tam, gdzie prostytucja jest legalna, handlarze ludźmi mogą znacznie łatwiej wykorzystywać ofiary w majestacie prawa oraz że używanie legalnych przedsiębiorstw do ukrywania wyzysku jest dość

⁽⁵⁵⁾ M. Farley i in., „Comparing sex buyers with men who do not buy sex: New data on prostitution and trafficking”, *Journal of Interpersonal Violence*, tom 32, nr 23, s. 3601–3625, 2017 r.

⁽⁵⁶⁾ Demand Abolition, „Who Buys Sex? – Understanding and Disrupting Illicit Market Demand”, listopad 2018 r.

⁽⁵⁷⁾ M. Farley i in., „Männer in Deutschland, die für Sex zahlen – und was sie uns über das Versagen der legalen Prostitution beibringen: ein Bericht über das Sexgewerbe in 6 Ländern aus der Perspektive der gesellschaftlich unsichtbaren Freier”, Berlin, 8 listopada 2022 r.

⁽⁵⁸⁾ A. Di Nicola, „The differing EU Member States’ regulations on prostitution and their cross-border implications on women’s rights”, Parlament Europejski, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej, Departament Tematyczny ds. Praw Obywatelskich i Spraw Konstytucyjnych, 27 lipca 2021 r.

⁽⁵⁹⁾ Biuro specjalnego przedstawiciela i koordynatora OBWE ds. zwalczania handlu ludźmi, „Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation”, Wiedeń, 2021 r.

⁽⁶⁰⁾ Inspection générale des affaires sociales, „Evaluation de la loi du 13 avril 2016 visant à renforcer la lutte contre le système prostitutionnel et à accompagner les personnes prostituées”, 2019 r.

powszechnie wśród handlarzy ludźmi, a jednocześnie utrudnia policji i organom ścigania skuteczne zwalczanie handlu ludźmi; zaznacza, że osoby dopuszczające się wyzysku coraz częściej wykorzystują swoje ofiary w kontekście rzekomo dobrowolnych umów biznesowych, według których ofiary muszą oddawać część zarobków w zamian za ochronę i wsparcie⁽⁶¹⁾; wzywa w związku z tym państwa członkowskie do zapewnienia odpowiedniego przeglądu obowiązujących przepisów i regulacji, aby uniknąć wszelkich luk pozwalających przestępcom na bezkarność; przypomina, że rynek prostytucji i działające na nim podmioty mają charakter transgraniczny; wzywa zatem do podjęcia działań na szczeblu UE i państw członkowskich w celu skutecznego przeciwdziałania transgranicznym skutkom prostytucji, a także wzywa państwa członkowskie i Komisję do skoordynowania ogólnoeuropejskiego podejścia przez gromadzenie kompleksowych danych, które mogłyby stanowić podstawę do analizy różnych środków na szczeblu państw członkowskich, ze szczególnym naciskiem na zakaz kupowania usług od osób w prostytucji ogólnie, a w szczególności od osób poniżej 21 roku życia, kobiet ciężarnych i osób w prostytucji ulicznej, a także ogólny zakaz reklamowania prostytucji; wzywa Komisję do opracowania wspólnych wytycznych unijnych gwarantujących prawa podstawowe osobom w prostytucji;

22. zaznacza, że handel ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego, w tym wykorzystywania seksualnego dzieci, nasila się ze względu na wysoki popyt⁽⁶²⁾,⁽⁶³⁾,⁽⁶⁴⁾,⁽⁶⁵⁾; zwraca uwagę, że jest to szczególnie widoczne w krajach o liberalnym modelu regulacyjnym, podczas gdy państwa członkowskie takie jak Francja oraz inne kraje stosujące model nordycki/równościowy nie są już dużymi rynkami handlu ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego⁽⁶⁶⁾; zauważa, że w krajach tych handel ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego wprawdzie ciągle istnieje, lecz ze względu na obowiązujące środki ograniczające popyt jego skala się zmniejsza⁽⁶⁷⁾,⁽⁶⁸⁾; dlatego wzywa państwa członkowskie, aby stosowały całościowe podejście służące lepszej ochronie kobiet w prostytucji, dbając, aby wszystkie zainteresowane strony, takie jak policja i inne organy ścigania, służby socjalne i medyczne oraz organizacje pozarządowe, otrzymywały wsparcie, były włączane w procesy decyzyjne i ściśle współpracowały;

23. zaznacza, że zwalczanie handlu ludźmi, zwalczanie ubóstwa i zwalczanie wykluczenia społecznego są z sobą nieodłącznie powiązane, a ich kluczowymi aspektami są: rozwój gospodarczy, wzmocniony status pracy i pracowników, wyższe wynagrodzenia i emerytury, sprawiedliwszy podział bogactwa oraz rozwój solidnego publicznego systemu zabezpieczenia społecznego, publicznego, powszechnego i bezpłatnego krajowego systemu opieki zdrowotnej oraz szkół publicznych, które zapewniają wszystkim ludziom równe prawa i szanse;

24. zaznacza, że 12 kwietnia 2023 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka przyjął do rozpatrzenia skargi 261 pracowników i pracownic seksualnych z Francji, którzy domagają się uznania, że ustawodawstwo francuskie narusza ich prawa podstawowe, zwłaszcza prawo do zdrowia i bezpieczeństwa oraz prawo do poszanowania życia prywatnego;

25. zaznacza, że trzeba zająć się problemem prostytucji na terytoriach Cypru okupowanych przez Turcję, i wzywa Komisję do natychmiastowego zajęcia się tą kwestią;

⁽⁶¹⁾ Europol, „European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment – A Corrupting Influence: The Infiltration and Undermining of Europe’s Economy and Society”, 14 grudnia 2021 r.

⁽⁶²⁾ A. Di Nicola, „The differing EU Member States’ regulations on prostitution and their cross-border implications on women’s rights”, Parlament Europejski, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej, Departament Tematyczny ds. Praw Obywatelskich i Spraw Konstytucyjnych, 27 lipca 2021 r.

⁽⁶³⁾ Biuro specjalnego przedstawiciela i koordynatora OBWE ds. zwalczania handlu ludźmi, „Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation”, Wiedeń, 2021 r.

⁽⁶⁴⁾ Statista, „Anzahl der abgeschlossenen Ermittlungsverfahren im Bereich Menschenhandel zum Zweck der sexuellen Ausbeutung in Deutschland von 2005 bis 2021”, październik 2022 r., dostęp 14 lipca 2023 r.

⁽⁶⁵⁾ Specjalny sprawozdawca ds. handlu ludźmi, zwłaszcza kobietami i dziećmi, „Demand fosters human trafficking”, Biuro Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka, 2 lipca 2013 r.

⁽⁶⁶⁾ Fundacja Scelles, „Sexual Exploitation – New Challenges, New Responses”, 2019 r.

⁽⁶⁷⁾ A. Di Nicola, „The differing EU Member States’ regulations on prostitution and their cross-border implications on women’s rights”, Parlament Europejski, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej, Departament Tematyczny ds. Praw Obywatelskich i Spraw Konstytucyjnych, 27 lipca 2021 r.

⁽⁶⁸⁾ Biuro specjalnego przedstawiciela i koordynatora OBWE ds. zwalczania handlu ludźmi, „Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation”, Wiedeń, 2021 r.

Wpływ transgraniczny

26. zauważa, że kobiety w prostytucji mają różne prawa i korzystają z różnych poziomów ochrony w poszczególnych państwach członkowskich UE; podkreśla, że wprawdzie regulacja prostytucji pozostaje w kompetencji państw członkowskich, jednak osoby w prostytucji muszą być w stanie korzystać z praw zapisanych w Karcie; potępia wysoce seksistowski, rasistowski i marginalizujący charakter systemu prostytucji, zważywszy że średnio 70 % osób w prostytucji w UE to migrantki⁽⁶⁹⁾, co uwidocznia różnice społeczne i ekonomiczne w UE i na całym świecie⁽⁷⁰⁾;

27. podkreśla, że większość handlu ludźmi w celu wykorzystania seksualnego w obrębie Unii odbywa się z udziałem obywateli UE; przypomina, że 53 % ofiar handlu ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego w Unii ma obywatelstwo UE⁽⁷¹⁾; przypomina, że według jednego z badań 73,6 % osób, które korzystały z usług osób w prostytucji pochodzących z zagranicy, ze średnim lub dużym prawdopodobieństwem zetknęło się z ofiarą handlu ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego⁽⁷²⁾; podkreśla, że dowiedziono, iż mężczyźni dostrzegają znaki wskazujące na handel ludźmi, na przykład to, że osoba w prostytucji słabo zna lokalny język lub że widoczne są ślady przemocy⁽⁷³⁾; podkreśla, że z badań wynika, że niektórzy stosują techniki neutralizacji norm, aby negować istnienie handlu ludźmi⁽⁷⁴⁾;

28. podkreśla, że niektóre państwa członkowskie UE mają więcej ofiar handlu ludźmi niż inne;

Wpływ na równouprawnienie płci oraz prawa kobiet i mniejszości seksualnych

29. przypomina, że kobiety należące do społeczności LGBTIQ+, w tym same osoby w prostytucji, muszą być znacząco zaangażowane w opracowywanie krajowych strategii politycznych dotyczących prostytucji i w szersze dyskusje europejskie;

30. podkreśla, że kobiety w całej swojej różnorodności mają między innymi podstawowe prawo do integralności cielesnej i psychicznej, do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, do wyboru zawodu i do podejmowania pracy;

31. podkreśla, że nacechowany płciowo charakter prostytucji i związanej z nią wyzysku odzwierciedla i powiela panujące stosunki władzy; podkreśla, że dyskryminacja krzyżowa dodatkowo pogłębia tę nierównowagę sił; podkreśla, że większość osób w prostytucji to kobiety, co pogłębia nierówność między płciami; podkreśla ponadto, że prostytucja i wykorzystywanie seksualne są zarówno przyczyną, jak i skutkiem nierównego traktowania kobiet i mężczyzn, seksizmu, rasizmu, ableizmu, ubóstwa i wykluczenia społecznego, a także powielają i utrwalają stereotypy dotyczące kobiet i mężczyzn oraz innych płci i ogólnie grup zmarginalizowanych;

32. zaznacza, że różne środki regulacyjne mają zróżnicowane skutki dla mężczyzn, młodych ludzi i całego społeczeństwa, a tym samym utrwalają stereotypy i relacje władzy; zaznacza, że normalizacja prostytucji poprzez legalizację kupowania seksu negatywnie wpływa na postrzeganie przez młodych ludzi seksualności i relacji między kobietami a mężczyznami oraz na ich oczekiwania w tej sferze, a także na zrozumienie przez nich równouprawnienia płci; podkreśla, że wydaje się, iż doszło do istotnej i pozytywnej zmiany w postawie mężczyzn i chłopców w Szwecji po wprowadzeniu modelu nordyckiego, w którym kobiety w prostytucji są postrzegane w mniejszym stopniu jako obiekty

⁽⁶⁹⁾ Według Europejskiego Lobby Kobiet. Dla porównania – szacuje się, że w Austrii 90–95 % osób zarejestrowanych w prostytucji to migranci, według Berufsvvertretung Sexarbeit Österreich, „Zahlen/Daten/Fakten”, dostęp 14 lipca 2023 r.

⁽⁷⁰⁾ Federalny Urząd Statystyczny Niemiec, „Roughly 23,700 prostitutes registered with authorities at the end of 2021”, komunikat prasowy nr 277 z 1 lipca 2022 r. Według https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2022/07/PD22_277_228.html na przykład w Niemczech tylko jedna piąta zarejestrowanych osób w prostytucji posiada obywatelstwo niemieckie, a większość osób – zwłaszcza kobiet – w prostytucji (78 %) jest wieku od 21 do 44 lat.

⁽⁷¹⁾ A. Di Nicola, „The differing EU Member States’ regulations on prostitution and their cross-border implications on women’s rights”, Parlament Europejski, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej, Departament Tematyczny ds. Praw Obywatelskich i Spraw Konstytucyjnych, 27 lipca 2021 r.

⁽⁷²⁾ Tamże.

⁽⁷³⁾ Tamże.

⁽⁷⁴⁾ Tamże.

seksualne dla mężczyzn, a bardziej jako ofiary wykorzystywania, co zniechęca ich do kupowania seksu; zwraca uwagę na badanie przeprowadzone pod kierunkiem naukowców amerykańskich⁽⁷⁵⁾ na temat opinii klientów prostytutki w różnych krajach; podkreśla, że 55 % niemieckich nabywców seksu, których ankietowano na potrzeby tego badania, podczas kupowania seksu zauważyło sutenera bądź handlarza ludźmi lub mu płaciło, a 39 % uważało, że po zapłaceniu za kobietę mają prawo zrobić z nią, co chcą; wskazuje, że prawa człowieka należne kobietom i dziewczętom są niezbywalne, lecz systematycznie naruszane na rynku prostytutki ze względu na warunki oparte na wyzysku, a szczególnie naruszane jest ich prawo do godności; wzywa Komisję do przeprowadzenia kampanii informacyjnych mających na celu zmniejszenie popytu, ze zwróceniem uwagi na powiązanie między popytem na usługi seksualne i zjawiskiem handlu ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego oraz dużą liczbę kobiet będących ofiarami handlu ludźmi prowadzonego w obrębie Unii Europejskiej i z krajów trzecich do Unii Europejskiej; ponadto apeluje o informowanie o szczególnych zagrożeniach, na jakie narażone są osoby – a zwłaszcza kobiety – w prostytutce, w tym powszechne występowanie przemocy ze względu na płeć; domaga się, by kampanie te były ukierunkowane na młode osoby i mężczyzn oraz zwalczały stereotypy;

33. podkreśla, że edukacja seksualna jest zasadniczym środkiem w dążeniu do społeczeństwa wolnego od przemocy, gdyż podważa szkodliwe stereotypy płci, promuje różnorodność, autonomię cielesną oraz integralność fizyczną i psychiczną; zauważa, że edukacja seksualna zdejmuje społeczne tabu z seksualności i podchodzi do niej jako nieodłącznej części naszego życia, wpływającej na nasze zdrowie i samopoczucie;

34. potępia negatywne skutki niektórych rodzajów pornografii, które powielają szkodliwe stereotypy i zmieniają postrzeganie relacji międzyludzkich i seksualności, a tym samym szkodzą równouprawnieniu płci;

Rola państw członkowskich oraz UE

35. podkreśla, że państwa członkowskie mają prawny obowiązek chronić prawa i integralność fizyczną kobiet oraz wspierać równouprawnienie płci i różnorodność; podkreśla rolę UE, jeśli chodzi o realizację tych działań w ramach społeczności międzynarodowej oraz gwarantowanie równej ochrony i równych praw we wszystkich państwach członkowskich; wzywa wszystkie państwa członkowskie, które jeszcze nie ratyfikowały konwencji stambulskiej, aby jak najszybciej to uczyniły;

36. pochwała państwa członkowskie, które dbają o włączenie społeczne osób w prostytutce i zapewniają dotacje wspierające organizacje oddolne i organizacje pozarządowe, aby lepiej uwzględnić potrzeby i prawa osób najbardziej zmarginalizowanych, co obejmuje identyfikację osób będących ofiarami wyzysku i handlu ludźmi oraz kierowanie ich do właściwych służb; wzywa państwa członkowskie do szkolenia i kształcenia pracowników na wszystkich szczeblach, zwłaszcza pracowników organów ścigania, w tym policji, a także służb sądowych i innych służb prawnych, aby zagwarantować osobom w prostytutce ich prawa, bez uprzedzeń czy stygmatyzacji; wzywa ponadto państwa członkowskie do zadbania o to, by osoby – a w szczególności kobiety – w prostytutce oraz właściwe służby komunikowały się z sobą na zasadzie zaufania i aby służby te były w stanie wykrywać wykorzystywanie jak najszybciej i jak najskuteczniej; potępia fakt, że przepisy i polityki mające na celu zwalczanie handlu ludźmi były często wykorzystywane do identyfikowania, przetrzymywania i deportowania migrantów nieposiadających dokumentów bez zapewnienia im pomocy czy odszkodowania⁽⁷⁶⁾, w wyniku czego migrantki w prostytutce są eksmitowane, zatrzymywane i deportowane; przypomina, że osoby znajdujące się w trudniejszej sytuacji ze względu na swoją tożsamość płciową, orientację seksualną, sytuację społeczną i ekonomiczną, status prawny i pochodzenie są nadmiernie reprezentowane w prostytutce; potępia fakt, że są one szczególnie atakowane i kryminalizowane; wzywa państwa członkowskie do zadbania między innymi o to, by kobiety w prostytutce miały równy dostęp do wymiaru sprawiedliwości, opieki zdrowotnej, mieszkalnictwa, zatrudnienia i usług publicznych oraz były objęte równą ochroną prawną; wzywa państwa członkowskie, aby zapewniły osobom w prostytutce odpowiedni dostęp do środków zapobiegających chorobom przenoszonym drogą płciową i środków antykoncepcyjnych; wzywa szczególnie rząd polski do zniesienia obowiązujących w Polsce ograniczeń w dostępie do antykoncepcji, zwłaszcza antykoncepcji awaryjnej, oraz do bezpiecznej i legalnej aborcji;

37. wzywa Komisję do zadbania, aby finansowanie z programu „Obywatele, równość, prawa i wartości” było dostępne dla całego społeczeństwa obywatelskiego;

⁽⁷⁵⁾ M. Farley i in., „Männer in Deutschland, die für Sex zahlen – und was sie uns über das Versagen der legalen Prostitution beibringen: ein Bericht über das Sexgewerbe in 6 Ländern aus der Perspektive der gesellschaftlich unsichtbaren Freier”, Berlin, 8 listopada 2022 r.

⁽⁷⁶⁾ „Report of the Special Rapporteur on the human rights of migrants”, 25 września 2018 r., ust. 70.

38. wzywa państwa członkowskie do podjęcia działań w następujących obszarach: zapobieganie prostytucji, dekryminalizacja osób – a zwłaszcza kobiet – w prostytucji, ograniczanie popytu, karanie klientów, destygmatyzacja i eliminowanie stereotypów; wzywa też państwa członkowskie do zapewnienia wystarczająco finansowanych, łatwo dostępnych, mających wysoką jakość programów i dróg wyjścia z prostytucji; wzywa państwa członkowskie, aby ograniczyły popyt, jednocześnie chroniąc osoby w prostytucji i ich prawa oraz bezwarunkowy dostęp do systemów zabezpieczenia społecznego i do integracji; podkreśla, że krokiem naprzód jest przyjęcie środków wsparcia, które pomagają osobom wyjść z prostytucji i zbudować sobie życie według własnego planu; wzywa państwa członkowskie do zadbania, by osoby w prostytucji były aktywnie zaangażowane w kształtowanie polityki dotyczącej ich praw;

39. wzywa państwa członkowskie do opracowania kampanii informacyjnych i uświadamiających podkreślających znaczenie zgody;

40. zwraca uwagę na przepisy rozporządzenia (UE) 2016/679⁽⁷⁷⁾ dotyczące wykorzystywania i udostępniania danych osobowych wykraczającego poza cel, do którego są gromadzone; podkreśla, że dane zebrane od ofiar szukających wsparcia nie mogą być przekazywane innym organom, chyba że podstawą prawną jest wyraźna zgoda osoby, której dane dotyczą; zauważa, że nielegalne udostępnianie danych osobowych może mieć poważne skutki dla osób, których dane dotyczą, i należy je rozpatrywać zgodnie z art. 83 ust. 5 tego rozporządzenia;

41. wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, aby nakłanianie osób do czynności seksualnych w zamian za wynagrodzenie, obietnicę wynagrodzenia, świadczenie rzeczowe lub obietnicę takiego świadczenia, przyjmowanie takich czynności seksualnych lub ich nabywanie było traktowane jako przestępstwo;

42. wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, aby korzystanie z prostytucji innych osób, nawet za zgodą tych osób, było traktowane jako przestępstwo;

43. wzywa państwa członkowskie do podjęcia działań w celu zwalczania ekonomicznych, społecznych i kulturowych przyczyn prostytucji, tak aby kobiety dotknięte ubóstwem, wykluczeniem społecznym, dyskryminacją i migracją nie padały ofiarą tej formy wyzysku;

44. wzywa państwa członkowskie do zajęcia się kwestią wszystkich rodzajów niepewnych warunków pracy, zgodnie z zasadą zapewniania stałych umów o pracę dla stałych miejsc pracy, aby zwiększyć ochronę socjalną w czasie bezrobocia i zwalczać rosnące ubóstwo, szczególnie wśród kobiet;

45. zauważa, że większość kobiet w prostytucji chciałaby z niej zrezygnować oraz że w związku z tym należy podjąć wysiłki w celu promowania rozwiązań alternatywnych i dróg wyjścia z prostytucji, tak aby kobiety, które tego chcą, miały pewność, że otrzymają wsparcie, w tym ze strony państwa, aby budować życie wolne od przemocy i prostytucji; wzywa państwa członkowskie do podejmowania inicjatyw mających na celu informowanie osób w prostytucji o ich prawach, niezależnie od ich sytuacji prawnej, i o dostępie do rozwiązań alternatywnych; podkreśla, że aby program wyjścia z prostytucji był skuteczny, musi być łatwo dostępny, jak również musi być w stanie pomóc kobietom z chorobami psychicznymi, kobietom, które nie znają języka danego państwa członkowskiego, kobietom, które doświadczyły przynuszenia i wykorzystywania, a także kobietom z historią uzależnień⁽⁷⁸⁾,⁽⁷⁹⁾; wzywa państwa członkowskie, aby wdrożyły konkretne środki i zapewniły wystarczające wsparcie finansowe osobom chcącym wyjść z prostytucji, tak by ułatwić im integrację społeczną i zawodową; wzywa państwa członkowskie, aby przeznaczyły niezbędne środki na programy społeczne mające na celu wyeliminowanie i łagodzenie pierwotnych przyczyn, które sprawiają, że osoby rozpoczynają prostytucję i pozostają w niej, przez poprawę wsparcia medycznego, finansowego i prawnego oraz możliwości w zakresie zatrudnienia, kształcenia i szkolenia dla osób w prostytucji i w trudnych sytuacjach; wzywa ponadto państwa członkowskie, aby przeznaczyły zasoby na wsparcie ofiar przemocy domowej i przemocy seksualnej oraz na ośrodki recepcyjne, co zaproponowano we wniosku Komisji dotyczącym dyrektywy w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej; apeluje o stopniowe wdrażanie takich programów, wspieranie kobiet w ich indywidualnych sytuacjach, uznawanie potencjału ludzkiego oraz dostosowanie programów szkolenia zawodowego i dalszego kształcenia z uwzględnieniem tego potencjału, ze zwróceniem szczególnej uwagi na osoby ze środowisk migracyjnych;

⁽⁷⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁽⁷⁸⁾ A. Anklesaria, J. Gentile, „Psychotherapy with women who have worked in the «sex industry»”, *Innovations in Clinical Neuroscience*, tom 9, nr 10, 2012 r., s. 27–33.

⁽⁷⁹⁾ Federalne Ministerstwo ds. Rodziny, Osób Starszych, Kobiet i Młodzieży, „Health, Well-Being and Personal Safety of Women in Germany – A Representative Study of Violence against Women in Germany”, 2004 r.

46. wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia kompleksowego wsparcia psychologicznego, medycznego, społeczno-ekonomicznego i administracyjnego, a także wsparcia w uregulowaniu statusu pobytowego ofiar prostytucji i osób, które wyszły z prostytucji; apeluje, aby to wsparcie obejmowało szereg środków ułatwiających im włączenie społeczne i zawodowe – takich jak łatwy dostęp do mechanizmów ochrony socjalnej (minimalny dochód podstawowy, wsparcie w zakresie mieszkalnictwa i opieki zdrowotnej, dalsza nauka i dostęp do szkolenia zawodowego) – oraz gwarantujących ich dzieciom dostęp do świadczeń socjalnych; podkreśla, że to wsparcie i doradztwo powinno być poufne i mieć na celu ochronę anonimowości ofiar, jeśli takie jest ich życzenie; wzywa Komisję, aby włączyła sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci do wszystkich instrumentów objętych wieloletnimi ramami finansowymi na lata 2021–2027, w tym do programu „Obywatele, równość, prawa i wartości”, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) oraz funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności; wzywa ponadto Komisję, aby wykorzystywała te fundusze do zapewnienia dostępu do podstawowych usług, takich jak mieszkalnictwo, opieka zdrowotna i edukacja, a także do zagwarantowania dróg uwolnienia się od pracy opartej wyzysku, zwłaszcza dla grup najbardziej zmarginalizowanych, w tym osób w prostytucji;

47. zaznacza, że programy wyjścia z prostytucji powinny uwzględniać talenty kobiet i ich potencjał oraz ułatwiać im wykorzystanie zdolności i dostęp do szkolenia, kształcenia, zatrudnienia i kredytów; podkreśla kluczową rolę sektora prywatnego, który uzupełnia zobowiązania państwa; podkreśla, że kobiece wzory do naśladowania, założycielki i właścicielki przedsiębiorstw są potrzebne, by pomagać we wspieraniu osób, które wyszły z prostytucji, w jak najlepszym wykorzystaniu talentów i w realizacji ich własnych projektów, w tym projektów biznesowych; zauważa, że programy dla kobiet chcących wyjść z prostytucji mogą najlepiej pomóc im w warunkach inkluzywnej, dynamicznej, kreatywnej i innowacyjnej gospodarki, umożliwiając im podejmowanie wysokiej jakości, dobrze płatnej i cieszącej się uznaniem społecznym pracy, stanowiącej realną alternatywę dla prostytucji; wzywa UE, aby stworzyła więcej programów informacyjnych i możliwości zatrudnienia, w szczególności za pośrednictwem EFS+; wzywa Komisję, aby uruchomiła program, który zachęcałby osoby w prostytucji (zarówno niegdyś, jak i obecnie), do udziału w szkoleniach pomagających im w rozpoczęciu własnej działalności gospodarczej;

48. podkreśla, że osoby, które musiały popełniać przestępstwa w czasie, gdy były wykorzystywane, nie powinny być za nie karane;

o

o o

49. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.